

Názov organizácie: Obec Sulín

Názov internej smernice:

Smernica pre tvorbu opravných položiek

Poradové číslo smernice: 13

Vypracoval: Malastová Helena – referentka obce

Schválil: Anna Hil'áková - starostka obce

Dátum vyhotovenia internej smernice: 30.1.2008

Za správnosť smernice zodpovedá: Anna Hil'áková

Za dodržiavanie smernice zodpovedá: Helena Malastová

Platnosť internej smernice: 1. 1. 2008

Predchádzajúca smernica :

Prílohy:

Smernica je vypracovaná v zmysle zákona č.431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a v zmysle Opatrenia MF SR z 8.augusta 2007, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, uverejneného pod č.MF/16786/2007-31.

Článok 1

Zásady pre používanie a účtovanie opravných položiek

2.1. Tvorba opravných položiek

- a) Opravné položky sa vytvárajú len k účtom majetku, a to v prípadoch zníženia ich reálneho ocenenia v účtovníctve, preukázaného na základe podkladu údajov inventarizácie majetku. Tieto položky sa vytvárajú len v prípadoch , keď zníženie ocenenia majetku v účtovníctve nie je trvalého charakteru. V prípade trvalého zníženia majetkových hodnôt sa uplatnia ustanovenia čl. 7 tejto smernice.
- b) Tvoriť opravné položky na zvýšenie hodnoty majetku je zakázané .
- c) Opravné pložky sa musia vytvoriť a zaúčtovať , pokiaľ je splnená jedna z podmienok k tvorbe podľa tejto smernice.

d) Opravné položky nemôžu mať aktívny zostatok..

e) Príčina a spôsob tvorby alebo rozpúšťania opravných položiek musia byť detailne preskúmané pri inventarizácii majetku a záväzkov spoločnosti a uvádzajú sa v inventarizačných súpisoch každého druhu majetku primerane tak, ako je to ustanovené v bodoch 3.4 a 3.5. tejto smernice.

f) Tvorba a zúčtovanie opravných položiek sa vykonáva s presnosťou na 1.- Sk .

2.2. Účtovanie opravných položiek :

a) Tvorba **zákonných** opravných položiek sa zúčtuje na ťarchu účtu **557** – Tvorba zákonných opravných položiek. Záonné opravné položky sa vytvárajú podľa zákonných predpisov - § 20 zákona o daniach z príjmov č. 595/2003 v z.n.p.

b) Tvorba **ostatných** opravných položiek sa zúčtuje podľa charakteru na ťarchu účtov **558** – Tvorba ostatných opravných položiek z prevádzkovej činnosti alebo **559** – Tvorba opravných položiek z finančnej činnosti , resp. **579**- Tvorba (ostatných) opravných položiek , podľa charakteru činnosti .

c) Tvorba opravných položiek v prípade majetku , ktorého **zmena reálnej hodnoty** sa účtuje na účte **414** – Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov sa zaúčtuje na ťarchu tohto účtu.

d) **Zníženie** alebo **úplné zrušenie** opravných položiek sa vyúčtuje v prospech výnosov na účte **657** – Zúčtovanie zákonných opravných položiek z prevádzkovej činnosti alebo **658** – Zúčtovanie ostatných opravných položiek z prevádzkovej činnosti, a to :

- pokiaľ pominuli dôvody, ktoré boli príčinou účtovania
- alebo pokiaľ inventarizácia v nasledujúcom období nepreukáže opodstatnenosť ich výšky
- alebo v prípade, ak dôjde k ukončeniu konkurzu, k zrušeniu povolenia vyrovnania, alebo ak dôjde k ukončeniu konkurzu alebo vyrovnania ,
- alebo v iných prípadoch, keď pominú dôvody, ktoré boli príčinou k tvorbe týchto položiek.

Zúčtovanie opravných položiek môže byť podľa charakteru činnosti organizácie, ku ktorej sa vzťahujú, vykonané na účtoch **659** – zúčtovanie opravných položiek z finančnej činnosti alebo **679** – zúčtovanie opravných položiek.

e) Pri účtovaní opravných položiek sa súvzťažne účtuje na ťarchu (v prípade rozpustenia) alebo v prospech (v prípade tvorby) príslušných účtov účtovných skupín 09, 19, 29 a 39.

2.3. Deň uskutočnenia účtovného prípadu pri tvorbe alebo zúčtovaní (rozpúšťaní) opravných položiek je :

a) deň , v ktorom sa spoločnosť dozvedela alebo mohla dozvedieť o príčinách rozpustenia opravnej položky , najmä deň uhradenia pohľadávky alebo jej časti,

b) deň , keď nastali skutočnosti, ktoré preukazujú , že ide o trvalé zníženie hodnoty majetku,

- c) deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka v prípade, ak sa opravné položky tvoria alebo rozpúšťajú na základe inventarizácie,
- d) deň, v ktorom sa spoločnosť dozvedela alebo mohla dozvedieť o príčinách tvorby opravných položiek v prípade, ak sa opravné položky tvoria na základe oznámenia alebo inventarizácie,
- e) deň, v ktorom bola súdom prijatá prihláška do konkurzného alebo vyrovnáacieho konania, alebo deň keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie súdu o ukončení (zrušení) konkurzu alebo vyrovnania, a to ku dňu nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia,
- f) deň, keď vznikla povinnosť rozpustiť opravnú položku je ustanovená vykonávacím predpisom k zákonu o účtovníctve,
- g) deň, keď sa majetkové hodnoty, na ktoré boli vytvorené opravné položky scudzili (predali, darovali alebo práva z nich vyplývajúce inak previedli na tretiu osobu).

Čl. 2

Opravné položky k pohľadávkam

3.1. Opravné položky k pohľadávkam sa rozdeľujú na :

- a) **Zákonné** – vytvárané podľa zákonných predpisov § 20 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v z.n.p.
- b) **Ostatné** – vytvárané v prípade, že si to vyžaduje verné a pravdivé zobrazenie účtovníctva

3.2. Opravné položky k pohľadávkam sa vytvárajú v prípade :

- pochybných pohľadávok- t.j. pri tých, ktoré predstavujú riziko, že nebudú dlžníkom plne alebo čiastočne zaplatené
- sporných pohľadávkach – t.j. pri pohľadávkach voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie alebo zaplatenie,
- pohľadávok voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnáacom konaní alebo v prípade, ak tak ustanoví zákon o daniach z príjmov.

3.3. Za pohľadávku sa na účely tohto predpisu rozumejú splatné alebo započítania spôsobilé :

- pohľadávky z obchodno-záväzkových alebo iných vzťahov alebo ich nesplatené časti,
- uplatnené alebo nárokované príslušenstvo pohľadávky, s výnimkou nákladov na vymoženie pohľadávky,
- pohľadávky voči zamestnancom spoločnosti alebo ich nesplatené časti,
- poskytnuté preddavky akéhokoľvek druhu alebo ich nevyúčtované časti
- sumy poskytnutých pôžičiek alebo ich nesplatené časti,

- iné nároky organizácie, ak z povahy veci vyplýva, že ide o pohľadávku organizácie (napríklad účty časového rozlíšenia),
- dlžníkom nesplatená alebo neuznaná časť pohľadávky.

Splatosť sa posudzuje podľa dátumov uvedených na daňových dokladoch, splátkových kalendároch , alebo podľa platobných podmienok, uvedených v obchodných zmluvách a pod. Ide najmä o majetkové hodnoty, zachytené na účtoch účtovej skupiny **31** – pohľadávky a **37** – Iné pohľadávky a záväzky alebo na účte **335** – Pohľadávky voči zamestnancom .

3.4. Dôvodom k tvorbe opravných položiek v prípade pohľadávok a pokiaľ sú v tomto vnútornom predpise uvedené aj iné obdobné druhy majetku , aj k týmto druhom majetku, sú najmä:

- a) pohľadávka je k 31.12. bežného účtovného obdobia po lehote splatnosti a z okolnosti – odsúhlasovania inventúr je zrejmé, že pohľadávka nebude celá alebo z časti zaplatená,
- b) pohľadávky, u ktorých sa začal podaním proces ich právneho vymáhania prostredníctvom súdu, alebo exekútora
- c) pohľadávky, ktorých vymáhanie pokračuje, alebo je uskutočnené právoplatným rozhodnutím, ale nie sú úplne alebo čiastočne uhradené,
- d) pohľadávky, ktorých časť alebo celok dlžník odmieta zaplatiť alebo uznať ich oprávnenosť a pod. Z najrozličnejších príčin,
- e) pohľadávky, ktorých uznanie nebolo vykonané alebo ktorých čiastky boli rozporované zo strany dlžníka pri potvrdzovaní pohľadávok v procese inventarizácie pohľadávok,
- f) pohľadávky, pri ktorých dlžník vstúpil do likvidácie,
- g) v prípade, ak lehota splatnosti pohľadávky prekročila počet dní podľa ustanovení tohto vnútorného predpisu (čl. 3)
- h) v prípade, ak ide o dlhodobú pohľadávku,
- i) pohľadávky, ktoré vznikli na základe zmluvy o ručení alebo inej obchodnej zmluvy a ktoré pôvodný dlžník organizácie neuhradil,
- j) pohľadávky voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnávacom konaní, ktoré boli prihlásené v určenej lehote na konkurzný súd .

3.5. Dôvod – príčinu tvorby opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise .

3.6. Dôvod – príčinu použitia, zníženia alebo zrušenia opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise. Deň, keď pominuli dôvody, pre ktoré bola opravná položka vytvorená , sa popíše na inventarizačnom súpise k účtu **391** – Opravné položky k pohľadávkam spolu s uvedením účtovného dokladu, ktorý preukazuje túto skutočnosť' .

Čl. 3

Výška opravných položiek pri pohľadávkach

4.1. Zákonné opravné položky sa vytvárajú podľa platného § 20 zákona č. 595/2003 Z.z.

o dani z príjmov následovne:

4.1.1. K pohľadávkam voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnávacom konaní ,
a to najviac do výšky menovitej hodnoty pohľadávok bez ich príslušenstva v lehote
určenej v uznesení o vyhlásení konkurzu alebo v uznesení o povolení vyrovnania

4.1.2. K nepremlčaným pohľadávkam, ktoré vznikli po 1. januári 2004 a pri ktorých je
riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, ktoré boli zahrnuté do príjmov, ak od
splatnosti pohľadávky uplynula doba dlhšia ako :

12 mesiacov najviac do 20 % menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva

24 mesiacov najviac do 50 %

36 mesiacov najviac do 100 %

Neplatí to pre pohľadávky nadobudnuté postúpením alebo pohľadávku, ktorú možno
vzájomne započítať so splatnými záväzkami voči dlžníkovi.

4.1.3. K pohľadávkam, ktoré vznikli **od 1. januára 2002 do 31. decembra 2003**

možno tvoriť zákonné opravné položky **do výšky 75 %** ich menovitej hodnoty

4.1.4. K pohľadávkam, ktoré vznikli **pred 1. januárom 2002**

možno tvoriť zákonné opravné položky, len voči dlžníkom **v konkurznom konaní.**

4.2. Opravné položky k pohľadávkam sa vytvoria v **100 % výške** nominálnej hodnoty
pohľadávok, resp. vo výške rovnajúcej sa čiastke úhrnu akýchkoľvek pochybných alebo sporných
pohľadávok voči dlžníkovi, ak ide o pohľadávky voči dlžníkovi , ktorý :

- vstúpil do likvidácie
- vstúpil do konkurzu
- bolo povolené vyrovanie
- alebo ide o pohľadávky, ktoré sú súdne alebo exekučne vymáhané.

4.3. Opravné položky sa nevytvárajú k pohľadávkam a preddavkom voči obchodným
partnerom, ktoré neboli zo strany týchto partnerov vyúčtované a spoločnosť nemá zúčtované
započítanie vzájomných pohľadávok, keďže pohľadávka je na druhej strane pokrytá prijatým
preddavkom od obchodného partnera.

4.4. Inventarizačné súpisy pohľadávok sú prvotnými účtovnými záznamami a dokladmi k tvorbe opravných položiek k pohľadávkam podľa pravidiel stanovených týmto vnútorným predpisom.

Čl.4

Opravné položky k dlhodobému hmotnému a nehmotnému majetku

5.1. Opravné položky k dlhodobému majetku, ktorý sa odpisuje v súlade s odpisovým plánom spoločnosti, sa tvoria iba vo výnimočných prípadoch. Ide o dlhodobý hmotný majetok, ktorého úžitková hodnota sa bežne znižuje opotrebovaním (odpisovaný majetok), pri ktorom je možné opravné položky vytvárať iba so súčasným súhlasom predsedu inventarizačnej komisie iba v tých prípadoch, keď úžitková hodnota tohto majetku , zistená pri inventarizácii, je výrazne nižšia ako je ocenenie majetku v účtovníctve po odpočítaní oprávok a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru.

5.2. Opravné položky k dlhodobému majetku sa v zásade tvoria, pokiaľ sa zistia skutočnosti rozhodujúce k ich tvorbe podľa odseku 5.3. k nasledovným druhom dlhodobého majetku:

- obstaranie dlhodobého majetku
- poskytnuté preddavky na dlhodobý majetok, pričom sa použijú kritéria ako pre pohľadávky (rozhodujúci je moment poskytnutia preddavku a jeho nevyúčtovanie k bilančnému dňu)
- dlhodobý nehmotný majetok
- dlhodobý hmotný majetok – odpisovaný
- dlhodobý finančný majetok

5.3. Príčinami k tvorbe opravných položiek v prípade dlhodobého majetku sú najmä:

a) nevyjasnenosť vlastníckych vzťahov a majetkového usporiadania v prípade nehnuteľnosti za predpokladu, že je predpoklad k úspešnému právnomu odvodeniu existencie vlastníckych práv, avšak tieto nie sú zdokumentované v súlade so všetkými všeobecne záväznými právnymi predpismi,

b) nezaradenie nedokončeného dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku do používania napr. v dôsledku prechodnej zlej finančnej situácie organizácie, pretože sa nedajú splniť všetky podmienky, stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo existujú prechodné finančné problémy , spojené s dokončovaním a zaradením dlhodobého majetku do užívania, pričom takýto stav pretrváva už viac ako jedno účtovné obdobie a pri vykonaní inventarizácie sa zistí pretrvávajúci stav zostatkov na účtoch 041 alebo 042 – Obstaranie dlhodobého nehmotného alebo hmotného majetku počas najmenej dvoch rokov,

c) predpokladá sa nižšia predajná cena dlhodobého hmotného a nehmotného majetku v porovnaní s jeho ocenením v účtovníctve.

Čl. 5

Opravné položky k zásobám

6.1. Opravné položky k zásobám sa tvoria, pokiaľ sa pri inventarizácii zásob zistí, že ich predajná cena (znížená o predpokladané náklady súvisiace s predajom) je nižšia než cena, ktorá bola použitá pre ich ocenenie v účtovníctve a toto zníženie nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru. Korekcia ocenenia zásob v účtovníctve sa vykoná tak, aby ocenenie vyjadrovalo a odrážalo reálnu hodnotu, v ktorej je premietnuté prechodné zníženie ceny na úroveň tzv. čistej realizačnej hodnoty (predajná cena zásob znížená o náklady spojené s predajom) formou opravnej položky .

Opravné položky k zásobám sa tvoria spravidla k nasledovným druhom zásob:

- materiál,
- nedokončená výroba,
- polotovary vlastnej výroby,
- výrobky,
- tovar.

6.2. Príčinami k tvorbe opravných položiek v prípade **zásob** sú najmä skutočnosti :

- žiadny obrat v **priebehu posledných dvoch kalendárnych rokov**, do ktorých sa započítava i kalendárny rok, v ktorom sa príčina opravnej položky k zásobám skúma,
- zásoby majú prechodne zníženú hodnotu z dôvodov technických , ekologických a pod. , resp. z dôvodov zmeny technológie, nevyhovujúcim parametrom disajnu alebo fyzickej zastaralosti ,
- nízka obrátkovosť zásob,
- zníženie hodnoty majetkových zložiek ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (napr. straty z predaja)

6.3. Opravné položky vytvorené k zásobám **sa zrušia** najmä pri spotrebe, predaji alebo pri likvidácii zásob.

Čl. 6

Trvalé zníženie hodnoty

7.1. Opravné položky k pohľadávkam sa **nevytvárajú** , ale odpis pohľadávok trvalo zníži hodnotu majetku zúčtovaním pohľadávky priamo na ľarchu analytického účtu **546- Odpis**

nedobytných pohľadávok v prospech príslušného účtu pohľadávok, a to v zmysle Zásad hospodárenia s majetkom obce na základe :

- a) zistenia , že pohľadávka je premlčaná,
- b) súdneho rozhodnutia o nevyožiteľnosti pohľadávky, resp. uznesenia súdu, z ktorého je zrejmé, že majetok dlžníka skutočne nepostačuje na úhradu pohľadávky za podmienky, že sa dá preukázať, že boli vykonané všetky úkony, ktoré by viedli k vymoženiu pohľadávky,
- c) rozhodnutia organizácie o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky na základe oznámenia polície alebo príslušného orgánu o skutočnosti, že nie je známy pobyt alebo sídlo dlžníka
- d) uznesenia súdu o zamietnutí návrhu na vyhlásenie konkurzu z dôvodu nedostatku majetku dlžníka,
- e) právoplatného dedičského konania v prípade pohľadávky voči dlžníkovi , ktorý zomrel a z ktorého vyplynie, že pohľadávka bola prihlásená do dedičského konania a na základe dokumentácie, z ktorej vyplynie, že pohľadávka nemohla byť uspokojená ani vymáhaním na dedičoch dlžníka , ak z povahy veci už táto skutočnosť nevyplývala ,
- f) **rozhodnutia spoločnosti o trvalom upustení** od vymáhania pohľadávky v prípade, **ak jej hodnota nepresahuje 1.000.- Sk za každú pohľadávku** jednotlivu, pretože náklady na vymáhanie tejto pohľadávky by presiahli hodnotu pohľadávky ,
- g) uznesenia súdu o zastavení exekúcie alebo výkonu rozhodnutia z dôvodu, že majetok dlžníka nepostačuje na krytie nákladov exekučného konania alebo na krytie trov výkonu súdneho rozhodnutia.

7.2. Opravné položky sa nevytvárajú k majetkovým zložkám, ale ich hodnota sa trvalo zníži zúčtovaním priamo na ľarchu účtov 549 – Manká a škody , ak ide o škodu (staty, krádeže, zničenia) , alebo na ľarchu účtu 548- Ostatné náklady na hospodársku činnosť v ostatných prípadoch.

7.3. Opravné položky sa taktiež nevytvárajú pri inventarizácii zistenej akýmkoľvek trvalým znížením ocenenia majetku (schodku) hodnoty aktív alebo v prípade iných skutočností, ktoré majú na následok vznik škody podľa účtovných , daňových alebo iných všeobecne záväzných predpisov (schodok, manká) . Na tieto prípady je zakázané tvoriť opravné položky.

7.4. O trvalom znížení hodnoty dlhodobého hmotného a nehmotného majetku sa účtuje prostredníctvom odpisov, ak nejde o škodu.

7.5. Ak sa pri inventarizácii zistí , že úžitková hodnota zásob nezodpovedá ich oceneniu v účtovníctve, úbytky sú predmetom analýzy. V prípade, ak analýza potvrdí, že zníženie hodnoty je definitívne, zaúčtuje sa na ľarchu účtovej skupiny 50- Spotrebované nákupy alebo 61- Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob, alebo na účte 549- Manká a škody, ak ide o škodu.

Čl. 7

Účtovanie opravných položiek

09- Opravné položky k dlhodobému majetku

Text účtovného prípadu	MD	D
Tvorba OP k dlhodobého hmotného majetku	558	092
Tvorba OP k nedokončenému DDHM	558	094
Text účtovného prípadu	MD	D
Čiastočne alebo úplné zrušenie OP k DDHM	092	658
Čiastočné alebo úplné zrušenie OP k nedokonč. DDHM	094	658

19- Opravné položky k zásobám

Text účtovného prípadu	MD	D
Tvorba OP k materiálu	558	191
Zníženie alebo zrušenie OP k materiálu	191	658

39- Opravná položka k zúčtovacím vzťahom a vnútorné zúčtovanie

Text účtovného prípadu	MD	D
Tvorba zákonnej OP k pohľadávkam	557	391 AÚ
Tvorba ostatných OP k pochybným sporným a iným rizikovým pohľadávkam, ktoré nespĺňajú podmienky na tvorbu zákonných OP	558	391 AÚ
Zníženie alebo zrušenie OP k pohľadávkam		
a) zákonných OP	391AÚ	657
b) ostatných OP	391AÚ	658

Čl. 8

Záverečné ustanovenia

9.1. Táto smernica je súčasťou vnútorného kontrolného systému organizácie a podlieha aktualizácii podľa potrieb a zmien kompetencií a zodpovedností.

9.2. Ustanoveniami tohto predpisu sú povinní riadiť sa všetci zamestnanci .

9.3. Tento vnútorný predpis nadobúda účinnosť dňom vydania .

Anna Hiláková
starostka obce